

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100100

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-02-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сас Світлана Петрівна

2. Sas Svitlana Petrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Управління та адміністрування. Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-02-2023

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.051.093

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.45, 06.81

Тема дисертації:

1. Фінансовий потенціал закладів вищої освіти України в умовах трансформаційних змін
2. Financial potential of higher education institutions of Ukraine in the conditions of transformational changes

Реферат:

1. Актуальність дисертації полягає в тому, що у сучасних умовах в Україні фінансовий потенціал закладів вищої освіти (ЗВО) та його ефективне використання є передумовою розвитку вітчизняної системи і покращення якості вищої освіти, що принципово важливо в часі інтенсифікації трансформаційних процесів та виникнення глобальних викликів і загроз, зокрема російської військової агресії. В зв'язку з цим забезпечення стійкого фінансового потенціалу, як фактору впливу на ефективне виконання функцій та завдань ЗВО, підвищення економічної безпеки і сталого розвитку країни, на сьогодні є одним із пріоритетних цілей менеджменту як на рівні ЗВО, так й держави загалом. У результаті наукового дослідження запропоновано авторське визначення фінансового потенціалу закладу вищої освіти як сукупність фінансових ресурсів, що формуються в результаті активізації його взаємовідносин з іншими суб'єктами економіки, і спроможність щодо їхньої мобілізації, обсяги та ефективне використання яких дають змогу досягати цілей сталого розвитку в освітній, науковій, інноваційній та інших видах діяльності. Розроблено модель формування фінансового потенціалу ЗВО, що інтегрує його цілі (спрямовані на реалізацію окремих видів

діяльності) та фінансові ресурси (як основа досягнення оперативних й стратегічних орієнтирів розвитку). Для оптимізації процесу прийняття управлінських рішень рекомендовано використовувати систему бюджетування, яка складається із п'яти послідовних етапів, що включають: підготовчий етап формування бюджету, розроблення його проекту, розгляд та затвердження, виконання, аналіз і коригування. На основі виявлених проблем фінансування національної системи вищої освіти (СВО) та розрахованих прогнозних значень показників її розвитку, із врахуванням закономірностей, що склалися у попередніх періодах, визначено та обґрунтовано стратегічні орієнтири розширення й диверсифікації джерел фінансового забезпечення національної СВО. Сформульовано концептуальні положення щодо діагностування фінансового потенціалу ЗВО, а також науково-аналітичні інструментарії його оцінки в частині виокремлення індикаторів у процесі формування та реалізації стратегії розвитку СВО. Обґрунтовано, що формування сучасної стратегії розвитку вищої освіти на рівні держави та кожного ЗВО є пріоритетним завданням керівних органів, а поетапне її виконання, досягнення цілей, мети і поставлених завдань, моніторинг й оцінка реалізації – передумовами ефективного управління СВО в країні. Запропоновано систему індикаторів ефективності формування фінансового потенціалу за: видами діяльності ЗВО (освітня, наукова, маркетингова та організаційно-економічна), зацікавленими особами (здобувачі вищої освіти, викладачі і дослідники, абітурієнти, випускники, роботодавці, менеджмент ЗВО) та критеріями ефективності (результативність, продуктивність, диверсифікація доходів). Аргументовано доцільність використання інтегрованої системи фінансової ефективності ЗВО України, що забезпечить прозорість і відкритість у провадженні усіх видів їхньої діяльності, прийнятті управлінських рішень, а також покращення інформаційної взаємодії між головним розпорядником коштів, вітчизняними ЗВО та зацікавленими сторонами. Визначено основні напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, процесами формування і нарощування фінансового потенціалу ЗВО України та зміцнення їхньої конкурентоспроможності. Отримані теоретико-методологічні та науково-прикладні результати дослідження сприятимуть ефективному формуванню й використанню фінансового потенціалу вітчизняних ЗВО, а практична реалізація обґрунтованих пропозицій дасть можливість підвищити рівень фінансової стійкості та забезпечити їхню конкурентоспроможність на глобальному ринку освітньо-наукових послуг.

2. The relevance of the dissertation is defined by the fact that in modern conditions in Ukraine, the financial potential of higher education institutions (HEIs) and its effective use are the prerequisites for the development of the domestic system of higher education and the improvement of its quality which are fundamentally important at a time of intensification of transformation processes and the emergence of global challenges and threats, in particular, russian military aggression. In this regard, ensuring sustainable financial potential as a factor influencing effective performance of functions and tasks of a higher education institution, increasing economic security and sustainable development of the country, are currently one of the priority goals of management both at the level of a higher education institution and the state in general. As a result of the scientific research, the author's definition of the financial potential of a higher education institution is proposed and defined as a set of financial resources formed from the activation of its relations with other subjects of the economy, and the ability to mobilize them, the volumes and effective use of which make it possible to achieve the goals of sustainable development in the educational, scientific, innovative and other types of activities. A model for the formation of the financial potential of higher education institutions has been developed, which integrates its goals (aimed at the implementation of certain types of activities) and financial resources (as a basis for achieving operational and strategic development guidelines). To optimize the management decision-making process, it is recommended to use the budgeting system, which consists of five consecutive stages, including: the preparatory stage of budget formation, development of its project, consideration and approval, execution, analysis and adjustment. Based on the identified problems of financing national higher education system and the calculated forecast values of its development indicators, taking into account the patterns that have developed in previous periods, strategic guidelines for the expansion and diversification of sources of financial support of the national higher education system have been defined and substantiated. Conceptual provisions regarding the diagnosis of the financial potential of a HEI, as well as scientific and analytical tools for its evaluation in terms of identifying indicators in the

process of formation and implementation of the development strategy of a HEI have been formulated. It is verified that the formation of a modern strategy for the development of higher education at the level of the state and every higher education institution is a priority task of the governing bodies. Step-by-step implementation, achievement of goals, objectives and tasks, monitoring and evaluation of implementation are prerequisites for effective management of higher education institutions in the country. A system of indicators of the effectiveness of the formation of financial potential is proposed according to: types of activities of higher education institutions (educational, scientific, marketing and organizational and economic), interested (involved) parties (students of higher education institutions, teachers and researchers, applicants, graduates, employers, management of higher education institutions) and performance criteria (effectiveness, productivity, income diversification). The expediency of using an integrated financial efficiency system of higher education institutions of Ukraine which will ensure transparency and openness in conducting all types of their activities, making management decisions, as well as improving information interaction between the main manager of funds, domestic higher education institutions and stakeholders has been reasoned. The main directions of increasing the efficiency of financial resources management, the processes of formation and acceleration of the financial potential of higher education institutions of Ukraine and strengthening their competitiveness have been determined. The obtained theoretical-methodological and scientific-applied research results will contribute to the effective formation and use of the financial potential of domestic higher education institutions, and practical implementation of substantiated proposals will provide an opportunity to increase the level of financial stability and ensure their competitiveness on the global market of educational and scientific services.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крупка Михайло Іванович
2. Krupka Mykhailo Ivanovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варналій Захарій Степанович

2. Varnalii Zakharii Stepanovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириленко Ольга Павлівна

2. Kyrylenko Olha Pavlivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дропа Ярослав Богданович
2. Dropa Yaroslav Bohdanovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Віктор Миколайович
2. Kovalenko Viktor Mykolaiovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Демчишак Назар Богданович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Демчишак Назар Богданович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.